

Zast. Spiničić: Jeli mi dopušteno govoriti?

Presvj. predsjednik: Prosludite slobodno.

Zast. Spiničić: Kad se radi o školstvu u obće, mislim, da mogu izaknuti ono, što sam rekao... (Glasovi: nije istina ništa...) upravo, da dokazam, da se uvijek nepostupa jednako, niti sa strano državnih školskih oblaštih, niti sa strano zemaljskoga odbora; i vidit ćete, da eu to dokazat i onim što eu još reći.

U Fontanah dakle — da se vratim na ono, što sam prije govorio — prošli su bili za školu — neajednak se koje godine — a njihova prošnja bila je naprosto odbijena; kasnije, usljed utoka na ministarstvo, dobili su školu razdjeljenu u dvije paralele, to jest sa dva naukovna jezika, talijanskim i slavenskim, pror. nije u Fontanah — izuzam obitelji Borisi i jednoga drugoga, koj tamo stanuju i koj je pripadnik kraljevstva Italije — nijedan obitelj talijanske narodnosti. Ipak se jo dato u Fontanah paralelnu razreda, došli su jli nje dole, kako što kasnije viditi, mnogim drugim školam, dosad talijanskim, gdje ima na stotine djece slavenskoga narodnosti, i gdje bi dakle razdjeljenje u paralele mnogo koristilo.

Bila bi pitk mjestana obćina Putj i bad ovaj grad. U njemu, po posljednjem popisu, ima 11.000 Talijanah, i ti imadu, neznam potpuno, deset ili dvanaest ili više razredah, muških i ženskih, došli su u tom gradu u Slavah — i to Hrvatih skoro 1700 a Slovenazah 1300, dakle skoli 3000 — koji neovajniko nikakvo škole. Za Kuntinar, također u puljskom kotarcu, neznam koliko je sad urolojen naukovni jezik.

Onda bi bilo puzanski kotar. I tamo za Parlu učinili su prošnje za hrvatsko paralelu, ali jli još nisu dobili.

U Zabuni — to jest u Labinskih školskih podučaja se samo talijanski, prom ima u onom školskom okružju volik broj Slavah (Dr. Scampicchio i Nije istina) U av. Nadolji u istoj mjestnoj obćini, jeziki rabišon u školi jo talijanski, prom bi škola morala bit slavenska... (Dr. Scampicchio): Kelvo. Lavo; izvjestilo se malo bolje... jer ućenili a početka nepoznanja naukovnoga jezika, kaošto ni jo rekno jednu učitelj one škole, koj nije Staj nit pozna slavski.

Onda bi blo Pidan i Gradilno, mjesta koja su također prošla za slavsku školu ili bar paralelu, koja još neimaju. U Novakli i u Zimlju biva, ako ne nevaram, kao u Rožu; i tamo ista naprava koja i u Ružu.

U kotarcu Volokom imamo n. pr. Opatiju, koj se jo dato talijansku paralelu, prom se nije prije, nego se jo ustrojila, oglasilo više nego 5 učiteljih za tu učitelj; došli su a školu u Volokom, gdje bi bilo djece, koja bi polazila slavsku školu, neuzatja paralelnih razredah.

U kotarcu otokom, u Malom Lošinj, na temelju posljednjega popisa, od 5000 stanovnikah i više ima jli 3700 Talijanah, 2800 — skoro polovinu — Hrvatih, ipak naukovni jezik u školah toga grada jo izkjučivo talijanski.

U Velikom Lošinj ima 1100 stanovnikih Slavah i jedna 700 Talijanah, pa i tu, u školah, podučuju se samo talijanski.

U Cresu, preko polovica 4000 stanovnikih onoga školskoga okružja su Slavi, a naukovni jezik u timoških školah je samo talijanski. (Dr. Petris: Naravski!)... Prud malo godinah prošil su oni stanovnici, da se podučuju bar slavski jezik i vjeronauk u tom jeziku; al odgovoru na tu prošnju nisu dobili; i mjesto toga mislim, da se jo u to doba uvao njemački jezik, kao obvezatan predmet.

Tako ima drugih mjestah na otocih u kojih u većini stanuju Slavi i u kojih školah jo pouka u prvih godinah dvojezičnu a onda samo talijanska, to u kojih se jo u najnovije doba uvolo paralele, kojih nije trebalo.

Tim mislim, da sam dosta jasno dokazao, da bi trebalo razviditi škole naše pokrajino glede na naukovni jezik i promjeniti ga gdje jo za potrebu, jer sam stalan, da bi se tim našo školstvo mnogo poboljšalo.

Hjeti ustrojiti posruda gdje su dva, tri ili također deset Talijanah, paralelu, nećini mi se ni malo dobro, glede i na gospodarstvo pokrajino; i jer eu se tim načinom doći do toga, da bi u svakom mjestu — neizuzav niti isti grad Poreč — trebalo ustrojiti paralelu, hrvatsku ili talijansku... (Buka, prosvjedji kod obćinstva. Glas sa klupah zastupničkih: Po vašem mišljenju, po našom se to neće dogoditi, Veselje).

Opuštena, ako se može sa dvoje, roje ili desetero djece talijanske, u kakvom

mjestu slavskom, ustrojiti paralelu talijansku, onda bi se i u Poreču moglo pitati paralelu hrvatsku, jer ima toliko hrvatskih učenikah... (Znakovi nakanja, smieh, Dr. Laginja: Dva pokrajinska prijednika sa deset djevo — oto na i Buku).

Poboljšalo bi se školstvo također, kad bi se upatriebilo nove, spadajuće mjestnim školskim zakladam za školske potreba raznih mjestah, što se sada u raznih obćinah noćini.

Poboljšalo bi se školstvo također, kad bi se odričljivo izvršivalo sve ustanove obstojeće obzirom na zanomarivanje škole, pošto mi vidimo iz izvještaja e. kr. zemaljskoga školskoga vjeća, da bijaše izredeno 1420 školskih kaznah radi zanomarivanja škole, došli jli nobijaše izvršeno nego 215, a ostalo jo za utjorati 1674 for. na svaki godinu. Kako se dobro zavedu, tu imadu posla pojedini učitelji i ravnajući učitelji — u školah sa više razredah — mjestna školska vjeća, odnosno obćina imajuh zvatil na opravdanje roditeljo namurno djevo, kotarska školska vjeća, koji svi toliko rado skoro za nikakvu svrhu a uzroku, što se nevažljivo, da se globe plućaju po globljonih; i s toga jo također polazak slab.

Mo bi još dvoje kod čona da učitelj neko opazko. Prvo imadu, da se u nekih obćinajvih sa strano doćinili oblaštih imajuju učitelji, koji nisu usposobljeni za mjesto, koje njim se podjeljuje, i da se u obće u tom obzir nepostupa jednako u njorom, pošto mi jo poznato, da se jo od jednog učitelja, kod hrvatske škole sa talijanskim jezikom, kao obvezatim predmetom, kaznjavalo, da učini ispit li talijanskoga jezika, ili da zapneži mjesto, došli mi jo također poznato, da se jo puštilo, da podučuju u dvojezičnoj (talijanskoj i hrvatskoj) školi učitelj, koj nije poznao ni malo hrvatskoga jezika; i ako jo toga učitelja od mala naučilo u mjestu, gdje jo služio, dogodio se jo a drugog uzroku, a to u nepoznanja slavskoga jezika. Poznato mi jo također, da jo blo za dvojezičnu školu imenovan učitelj, koj nije poznao slavski jezik, ili koj nije bio usposobljen, da u tom jeziku podučuje; i vidim sada, da se isti učitelj imenuje, usljed izvještaja predstavljena saboru po zemaljskomu odboru — promda zemaljski odbor nema prava imenovanja nego samo prezentacije... (Prej. dr. Gaubini: Di nominam, di nominam!)... "prezentacije", kao zakon. Dakle, kaošto sam rekno, toga učitelja ne opot imenuje, doštili su jo za školu dvojezičnu (talijansku i slavsku), prom nije usposobljen u slavskom jeziku, da bi usmogao biti imenovan doštilivno. Ima također slučajevah, da se medju raznim profesor za službu učitelja puških školskih nekakšno najbuhli, ili onaj, koj dokazao, da ima više naukah, da bude imenovan. Onaj, koj ima bolje trčati od jednoga obćinskoga zastupnika k drugomu, ili k raznim članovima školskih oblaštih, neuzavam onih zemaljskoga odbora, biva predstavljeno. Znam, da su kadgod bili imenovani najgori profesori, i da su isti drugi imajuh više zaslugah, a vidi se istoni.

Na taj način, gospode, čini mi se, da se radi malo morning... (Glas: Gospodar sto da vjurujete!)... i tako se kvani znanje, i prouzrokuju se, da učitelji postaju, red ču, beskaval... nontiznu drugoga shodno-za izraz.

Na temelju rečenoga čim predložo, koji u hrvatskom jeziku ovako glase: Visoki sabor nek izvoli odlučiti:

1. Nalažo se slavnomu ministarskomu odboru, neka dade do znanja visokoj e. kr. vindi želju ovoga pokrajinskoga odbora.

a) da se providi za uređenje obuko načinom, da svi dužni imadu priliku polaziti školu, budi davši otvoriti škole ved ustanovljeno, ali neimajuće učitelja, budi požuriv ustanovljenje onih, za koje su stranke ved prošile, budi davši priznati školske zgrade ili povedati obstojeće — uzov ozbiljno u obzir gospodarstveno odnošje školskih obćinah, kaošto propisuje naredba vis. e. kr. ministarstva za bogostorje i nastavu 27. julija 1878. hr. 12122.

b) da se dade izpitati savjestno materinski jezik djevo obstojećih školah u pokrajini za uređiti obuku ratiom, da se podučuju u materinskom jeziku školske djevo, kaošto to zahtjeva temeljno didaktičko načelo, promjion naukovni jezik gdje neodgovara tomu načelu i ustanov paralele za raznjim školske djevo gledom na njihov materinski jezik posvude; i jedino tamo, gdje jo broj te manjine onolik, kolik se zahtjeva po zakonu za ustanovljenje škole, davši istodobno mogućit priliku, da se usmogno naučiti drugi zemaljski jezik, to da se drži tih načelah kod ustanovljivanja školah u buduće;

c) da se dade upotriebiti po obćinah naklado odredjeno za tvorno potrebu školah izkjučivo sa to potrebu;

d) da se sa ovom odričljivošću dade valjanost odredbam tiudim se polazaka, odnosno zanomarivanja škole;

e) da se imonuju za mjesto učiteljah i učiteljoh profesor usposobljeni također u naukovnom jeziku (odnosno jezicoh) doćinili školah i medju timi nek se izaberu najbolji.

2. Nalažo se zemaljskomu odboru, da noproših, pačo da podupire ustanovljivanje školah ili paralelah svaki put, kada jli interesovani redovito i na temelju zakonitih ustanovah pitaju.

Kad jo predlagatelj to prodlogo hrvatski dječak, burkani su se članovi voćine, a obćinstvo jo tako budilo, da ga jo prodajnik morao opomenui.

Preavjetli prodajnik: Mollm očajanje obćinstvo, da se izvoli ponašati kaošto jo propisano u našem pravilniku, to jest, da pusti slobodno svakomu poštov. zastupnika, da čini i kaže, što mu se boljim čini i u narodnom slučaju, da ne buni pošt. zastupnika u slučaju.

Kad jo zast. Spiničić prošitno prodlogo hrvatski pak talijanski, došlo jo:

Dopustilo mi gospoda, da dodam još dva riječi na opravdanje ova posljednja točka. Poznato mi jo, da jo zemaljski odbor hitao, da se u školi u Voloknu podučuje također talijanski jezik i da se jo tim zaklenilo a ustanovljenom one škole; i da sada ista oblašt postavija zaprieko dovoljenju ustrojaja hrvatskih paralelnih razredah u školskih obćini buvatskoj ili u školah ovoga grada, prednja su svi obćinari školskoga okružja doprineli na gradnju školske zgrade.

Iza toga dobi ried poštovanl Francoski to — predlož konac razpravu, što se činako i prima.

Presvj. predsjednik: Často su uplaćeni tri govornika, a on no-ai, da li se ili protj, poziva jli, da si medju sobom izaberu glavnoga govornika.

Zast. dr. Volarić, urdi a toga postapka, odriče se ried, veloš, da jo ta igra priprevana, i da nije mogao prije izjaviti, da li do za ili protj govoriti, vošto manjina nije znala što jo školski odbor odlučio.

Presvj. predsjednik: Nekoristi se ardit, dogovorilo se a ostalom dvojezicu. Volarić noče, a Campitelli pušta ried:

Zast. dr. Gaubini. Ovaj rođa, da se jo Draguču morala dati talijanska škola, jer su jo stanovnici zahtjevali i jer djevo nije htjela hoditi u hrvatsku. U Huzotu, da hudo huta, da ostano škola kakova je, talijanska, a Slavi, ako do imat svoju, nek ni jo zdju vani gdje. (Zastup. Plojo: A što jo zidno zgradu u Huzotu?) Ako nije drugud školah ili paralela slavskih nek jli pitaju, pak do njim se jli dati. U Fontanah, da se ljudom na isti vid od koje obitelji potiču (Nećimo to anako izraziti, kaošto jo izrazilo javno u sjednici dr. Gaubini). Da si dovoljno dva prijednika sa 10 djevo za ustanovljenje slavsko paralelu u Poreču, to do se vidit. Glede neposobljenja on se nomože aneti. Gospoda manjine vela uvjek, da si Hrvat i Slovenac jedna obitelj, pak se tuže, ako se Slovenac imenuje za školu hrvatsku. (Zast. Spiničić upadnuć: Nisam niudeno a predlož kod imenovanja; morao bi znati, da ta imenovanja odvisio od školskih oblaštih (a u prošoj sjednici jo tvrdio, da jeuta ima pravo imenovanja). Glod Vedcah, da jo istina, što je Spiničić rekao, jer čidom treba talijanski jezik, oni bi uarili od glada, da noznaju talijanski. I to jo po „L' Istriu" po prilici ono, što jo odgovorio član zemaljskoga odbora na sjednionio Spiničićom navedeno, to zaključio, da se predlož Spiničićovi nemogu primiti, jer jo u njih sadržano očit nepovjerenje janti, koja u ovoj stvari školah nije kriva i s toga nomože bit nit kažnjena.

(Konac sličil.)

g) da se dade upotriebiti po obćinah naklado odredjeno za tvorno potrebu školah izkjučivo sa to potrebu;

h) da se dade upotriebiti po obćinah naklado odredjeno za tvorno potrebu školah izkjučivo sa to potrebu;

i) da se dade upotriebiti po obćinah naklado odredjeno za tvorno potrebu školah izkjučivo sa to potrebu;

liopi i unosni posjedji razciepkaju za

toliko dielova, koliko imado gospodar djevo, to tako nastane vrlo često, da se preko noći iz jednoga gospodarstva stvori mnogo njih, vlasnici kojih jesu većma, prosvajci nego li gospodarji.

Vlada je dakle htjela doskočiti tomu zlu obzirajuć se na potrebe pojedinih pokrajinah, zastupanih u carevinskom vjeću. Zastupstva zemaljska provadjati će novi zakon a nasljedstvo, te će onu odlučivati kako velik mora biti srednji posjed i tko da bude nasljednikom. O budućem nasljedniku grofa Schönborna na stolici moravskoga namjestništva pišu iz Beča, da se noče zadovoljiti želji časakoga kluba, to da noče biti imenovan namjestnikom ni pouzdanik Niemca ni Čeho.

Hrvatski sabor započeo jo opet svoj rad prošle subote. U prvoj sjednici podnela jo opozicija na vladu tri interpelacije, tičuće se ponajviše povriede negoibenoga zakona od strane Matjarah. U gradu Zagrebu bijahu izabrana dva zastupnika na domaći sabor i to obojica vladini pristao.

Srbija: Iz Biograda javljaju, da nastoji kralj Milan približiti se Ruajji, to da do u ti svrhu poslani u Petrograd posebnim deputacijom. Kod prodstojećih izbornah za narodnu skupštinu noćaju se radikali, da do oaržati volikenu pobjedu.

Francoska: Vojni ministar Freycinet trudi od parlamenta za utvrdjenje granicah i za poboljšanje ratnoga materijala 500 milijuna frankata. Predlož svoj temelji na tom, što se svo sujedno državo neprestano pojačavaju, to da zahtjeva čast Francosku, da bude i ona za svaki služaj pripravna.

Amerika: U sjedinjenih državah Americo obavio se prošlog čodna izbor predajonika. Izabran bijaše kandidat republikanske stranke Harrison, potonmak drvno i slavno porodice Harrisonah.

Fr. Ča bi reć, da on dugonja va Opatije varok krasien kida?

Jur. Ono se nebore boji Opatijem va oči pogledat.

Fr. Tako njim jo noć tustoga zafriga.

Jur. Samo ako nebudo moral i sam pojtit!

Frantina i Jurina

Fr. Ča bi reć, da on dugonja va Opatije varok krasien kida?

Jur. Ono se nebore boji Opatijem va oči pogledat.

Fr. Tako njim jo noć tustoga zafriga.

Jur. Samo ako nebudo moral i sam pojtit!

Različite viesti.

† Jakov Volčić. Nemill udes prati sirotu istarskoga Hrvata! Pobjoljbi njegovi sinovi, prvi njegovi buditelji stupaju jedan za drugim u hladan grob, a za njima ostaju volike praznine, koje jo točko izpuniti. Danna bijeljimo opet bolnim srcem gubitak muža, koji jo za rana stao žrtvi narodnu svicat u tužnoj Istri radeć neprestano i marljivo na zapušćenom našem narodnom polju. Taj muž jest nezaboravni naš starija Jakov Volčić, uzor svećenik i rodoljub. Nakon poduljeg poboljšavanja izpušti on svoju plemenitu dušu u subotu u skromnom mjestancu Zaruću, kamo se jo bio odselio, da u miru proživi zadnje svoja dane. Naš Volčić rodlo se dno 14. julija 1815. u Gorjancih, u župi Škofja Joka. Redjon bijaše za svećenika 14. oktobra 1842. jo je dakle propoviedao božju ried u omiljenoj mu Istri preko 40 godina. Najprije nalazimo ga kao duhovnoga posjednika u Grođani, i to do godino 1844.;

Pogled po svijetu.

Trst, dno 14. novembra 1888.

Austro-Ugarska: Jedna od najvažnijih zakonskih osnovah, što no ih je sadašnja vlada carevinskomu vjeću na razpravu podniela, jest bez dvojbe osnova zakona o solječkom nasljednom pravu u našoj poli države. Nada se bo tajiti, da naš soljački utalji silno propada i to ponajviše radi lošeg nasljednog prava, usljed kojeg se žuzi

zanim u Pazinu do oktobra 1847., tada kao benefikata. Franca na Voloskom od kaneu god. 1851., pak kano duh. pomoćnika na Voprincu do aprila g. 1855.; zatim kano kapelana u Zaredžu sve do početka god. 1882.; odatle bijaše premešten u Boršt, gdje je kratko služio, jer ga nazlažno isto godino kao duh. pomoćnika u Kastvu, gdje je ostao do novembra god. 1871., kadno je bio imonovan župe upraviteljom u Corovlju, gdje je služio jednu godinu; odatle prošao je na vlastitu molbu kao kapelan u Zaredžu, to tuj ostao do aprila 1882., da poprimali opet upraviteljstvo župe u Corovlju, gdje je služio sve do agusta 1880. Na vlastitu molbu bijaše tada umirovljen, te se nastani u omiljenom mu Zaredžu, gdje se je preelio u vjecnost dne 10. t. m.

Namizamo oto hotomice sva ona mjesta, u kojih je dani naš Volđić službovao, jer je svuda ostavio iza sebe najkranji upomenu i jer je svagdje no umorno ošao i obdjelovao ried božju i svijest narodnu. On bijaše prvi, koji je kod nas slavio važnost starih narodnih epomonihi, bilo plemenihi ili predajihili. Poput narljivo glode etao je animati, kupiti i anbrirati glagoljske napise i stvarno, naposa kao naše narodno pjesmo, pripoviedat, poslovice, zagonetke, rodolice itd. Zub vremena i neprijateljstva ruka bila bi bez dvojbe mnogo toga uništala, da se nije pobrinuo neumorni Volđić, da to potomstvo spasi. Hrvatiki i slovenski književni i puistički listovi okitilo se našim narodnim blagom, nabranim brljivom rukom prevođionog Volđića. Tim, a naposa skrbom hrvatskih narodnih pjesama, izdanom trudničvom najveć lista, postavio si je Volđić epomonihi trajniji i kranji, nego li su miramorni ili mjeđovni epomonihi.

Skrumao je živo i još skrumnije radio, ali trud njegov donio je Hrvatima ietro već do sada oblata ploda, a plomoničtomu radniku onajgurao častno mjesto među najboljimi sinovi našega naroda. Budući nam prostor lista za danas nedopušdan, da se dostojno oisao to velike za sluge pokojnoga Volđića i jor se nadamo, da će biti o tomu joica govora u našom listu, zaključujemo ove riedke bolnim izdahanu i vradom željom: pođivno sldoko plemenihi starino, u onaj zemljihi, koji si toll žarko ljubio, a duša Trojja naglodalna se božjeg svjetla!

Posljednji dani i smrt pok. g. Jakova Volđića. Bit će tomu desetih dana, da nam je prijatelj iz Pazinidne upokoro na slabo zdravstveno stanje ljubljnoga Volđića. Nominla vukonica mudiha ga silno, nu on je svo muko stepljivo podnašo. Dne 11. t. m. u jutro piko nam prijatelj mudiho ostalim: Nadao Bog, ali bojim se, da du Vanj Jankovi javiti njegovu smrt prije nego li Vanj ovo plamo stigao. Danina bijaše providljen av. sakramenti umiridnih; na njemu se opazuju svi znakovi bilke smrti, dajpno i snani mi kazao, da je prelab a da bi mogao bit dajko podnašati. I zbilja imasao jur brazav u tvoj kad nam je stiglo gorije plamo. Želom nam ju prijatelj javio, da je izdahnuo plemenihi duhu.

Dne 12. bijaše u Zaredžu svađani pogreb. Mnogoje naroda, komu je bio pokojnik pravim dobroditeljom, nadoleho je u Zaredžu, da izkaže posliednju čast obljubljenom pokojniku. Iz Pazinidno priuistvovala su pogrebu medju ostalim i sliedoea gospoda: pred. prot. Orbanid, tri franjovani sa volod. O. gvardijanom; župnik iz Starog Pazina g. Šimo Matejdić, župnik iz Gradišća g. Ivan Gabrielid župo upravitelj iz Berna g. Blaž Deklovan; župo upravitelj iz Novakili g. I. Gojtan. Od svitovnjakah gg. dr. A. Dukić, od vjetnik. V. Marjanovid, ob. tajnik, to obd. savjetnici A. Bertoš, A. Lovrić i Stj. Nadinovid, svi iz Pazina. Od izvanjskih stovatelja pokojnika bijaše prisutni volod. g. A. Kalac, župnik-dokan iz Buzeta.

Poslije desetog sata bijaše dignuti mrtvi ostaneci pokojnika to premešani u crkvu, gdje bijaše odčepovan ošijav za mrtvo a zatim svađana žalobna sv. misa. Okolo 12³⁰ svađila se žalostna svađestan, kod koje ju unalo komu ostalo oko suho. I tako predasmo najveć zemlji tjelo muža, koji je sav svoj dugi vjek čutio i radio pođivno i neobidno za svoj narod, koji će mu ostati do viedka zahvalan i koji mu dokukujo kroz naša usta: pođivao u miru blagi i dobri Jakove!

Anton Stanger, Rodoljubivi obitelj naših Stangera u Voloskom snašlo je dne 6. t. m. grđava nesreća. Toza dana prerinu naimo tekar u 49. godini svojo dobe član to obitelji, g. Anton Stanger, najstariji sin Andrije, ostavir razoviljone roditelji i

braću, naposo neutejiljivu udovu sa četvoro nejake djođice. Pokojnik, zvanim pomorski kapetan, spadao je medju ono nako riedko pomoro, koji noznatjo nikad imatorinjeg mielka. I jezika i koji se dliho oduševiljuju i rade za našu narodnu stvar. U tudnji rado jo čitao naš list a veselio ga svaki naš narodni napredak, dođim jo kod kude uvjek vjerno stajao pod narodnom zastavom. Preostavim naša iskrona anđut, a njemu lahka domaća zemlja!

Popuniljeni izbor za carovinsko viedo u istarskom velikom posjedu. Smrtju zastupnika Millvojca ostalo jo ispraznjeno jedno mjesto zastupnika na carovinskom viedu, to će se usljed naredbo o. kr. namjostništva u Trstu obaviti popuniljeni izbor za istarski volopodjed dne 11. do ocaembra t. g. Reklamio proti izborim listinam, u koje su možda unošeni i takovi, koji nelahu izbornoga prava, ili ispušeni o. kr. namjostništva u Trstu do 21. novembra t. g. Na kavaljo reklamo neđu se uzeti nikakav obzik.

Njemačka škotaka sakadra pripjela jo dne 8. t. m. u trčansku luku, gdje bijaše svađano dođokana. Sakadra ta sastoji od četiri fraganata broda t. j. Stoschka sa 18 topova i 400 monaka, Obalotika sa 18 topova i 426 monaka, Melitko sa 10 topova i 408 monaka to napokon „Gnelaonara“ sa 10 topova i 408 monaka. Ukupno 68 topova i 1000 monaka. Sakadrom zapoviedao kontrol-admiral Hollmann. Častništvo sakadre bijaše vrlo sjajno pogodno od g. namjostništva, pomorskega zapovjednika i od njomidnoga glavatoga kapetana u Trstu.

Razpisano mjesto ljodnika. Obidneko glavaratvo u Lubinju raspisuje nađodni na mjesto obidneko ljodnika sa godišnjim pladom od 800 for. Za poslije sramnahom dobiti će ljodnik posebnu nagradu. U raspisju nađodnja nezahitjova se od molitvoja poznavauljo hrvatskoga jezika promid imadu u onaj obidni viedu Hrvata nego li Talijana, nu tko znado, da se to dođadja u Istri, neđu se zalata tomu čuditi.

Razpisano stipendijo. Obidneko glavaratvo u Puli raspisuje nađodni na dvje stipendije po 260 for, ustanovljeno od onog obidno na upomenu četirodesetgodinjeo vladajuć Njog. Vel. cesara i kralja Frana Josipa I. Pravo na to stipendije imadu stromidni djaoi-sinovi puljskih gradjanin. Ili drugih osoba, koje stamuju u Puli barom 10 godina. Molitvoj moraju poloviti koji svađiditio ili politoiniku u Oslavljajki, a kad nobi bilo takovih molitvoja, djaoi, koji polako koju umjetnika, obrtuliniku ili gospodaraku školi, ili napokon oni, koji su kana povetili svađidnekomu stahom. Molbo valja poslati do 31. t. m.

Dolavskeke podjorno društvo u Trstu pripravilo je dne 4. docaembra vesolju u proslavu četirodesetgodinjeo vladajuć Njog. Vel. cesara i kralja Frana Josipa I. — Ito društvo proslavit će u vieditih prostorjih „Štirostrovu vodor“ t. j. sadnji dan tekudo godlno. Iz Pula nam pišu 19. t. m. Izvanuđito bija jo za stahno, g. vesolno, vlov, što vjasno zadnji broj našeg štednog ali dirito otkonit“ zapljenjen radi interpellacije gusp. Vitezid i drugoga, koji sto Vi i svi silnyuneki listovi Austro-Ugarske u sloboti doneli i koja se tihva vada osobe.“ Zapljena nobijašo svađiditum od sudboto oblatiti potvrđjena, to će bez dvojbe ona interpellacija u budućem broju ugledati svitio božjo.

Dozvolite mi ujedno, da izpravim po-nješto onu Vašu viedit, kojom javitao, da bijašo suradnik „hrvatskog prava“ g. Šubić od puljskih nemirnjaka napažnut. To se nije njomu dogodilo, nego s amonu urednik g. Jakiću. Kod tog junačkog šina nije sudjelovao nitko iz porodke obidno, nego dvojica ovađ-njih gospodidna, kojim taj čin bez dvojbe na čast služi.

Odhor za proslavu dvostogodinjeo izgona Turaka iz Slavonijo i za pođignuto spomenika fra. Luki Imbrišimoviju konstituirao se u Požezi, to jo jur razasalo na narod poziv molodi, da mu se priteče u pomoć dobrovoljnimi prisoi, kojimi će se pođignuti spomenik junaku Imbrišimoviju u gradu Požezi, a u posebnom spisu opisati tečaj borbe za oslobodjenje i junacka djela Lukina. Na čelu odhora jest gradonačelnik g. Franjo Ciraki, komu se neka šalju prisoi.

Trgovcem iz Kranjske. Gerčke itd., koji dolaze kupovati vino u pazinski kotar, proporučamo, da se obrato na g. Ivana Dofara, krečmaru u Tinjanu, koji će njim biti u svemu na ruku. Dogadja se naimo često, da padnu izvanjski trgovci u žako

kojekakvim čarlatanom ili pijavicom, koji noznado drugo, nego kako bi si napunili žep i želudac, pa tako tudjinac, noznajud a kim imadu posla, lahko nastrada. Da se dakle tomu izbjegno, neka se obrato na postanu i pouzdanu osobu, kao što jo g. Ivan Dofar.

Katolički sastanak. — U Beču savazan jo od 26. do 29. tekudoeg studenoga drugi svađidni sastanak katolikah. Na dnevnom rodu jo družveno pitanje, konfuzionatna škola, katolička štampa i književnost, katolička družvena djelatnost. Kao svađivajhi podpisani su uz grofa Antona Pergana mnogi zastupnici i članovi carevinekog vieda, medju ostalimi grof Egbert Belkredl, grof Brandis, grof Karlo Chorinsek, grof Franjo Falkenhayn, dr. Viktor Fuchs, barun Gelfort, barun Ilpoliti, Karion, dr. Kathrein, knez Alois Lichtnau, stud. grof Jan Ledodar, princ Ferdinand Lobkovic, Dr. Oelz, ravnatelj Bulló i kranjski zomajski kapetan Dr. Poklukar.

Društvo zemalji zavada za odvoj gluhonemlo djecu u Zagrebu poslalo nam je „Požyl“, iz kojeg vadiamo sliedoea vianjeo viedkei Narodni monarhijo spremaju se, da čim dođadnja proslavo 40godinjeo sratnoga vladajućja proslavno našega vladara Frana Josipa I. Na izradnu žilju Njegovoga ces. i kralj. apostoličkoga Volđništva neđu tom prigodom biti ni budnih ovadja, ni burnih svađidnih izražaja. Na po svih zemljih, u svih gradovih i korporacijah utomeljuju se volobno zadužbino, plemenihi zakladu i društva u dobrostvorno svrhu, da ovaj naj-svađidni čas unradi monarhijo proslavo sramnom, da bude uspjevona toga danu i u harmonu potomstvu viedni. I podpisano društvo dalo se prigodom jubileja plemenihištvoga našega kralja na amantak i uzdržavanje s am u istakoga savoda za o d g o j g l u h o n e m l o d j e c a. Prvom prigodu od god. 1880. ima u Hrvatskoj i Slavoniji 2806 gluhonemlihi, od kojih jo agronam broj od 684 u dobi školove obuke. Znajud, kojemu su gorokomu udomu ovi biednici izvezoni, bačeni od naučno do vodraga, upušeni na milost privatnika i korporacijah, a drugo strane uvjoroni i pođidni likustvom, da se razmjerno razjedni štvaniti danu izobraziti koristilimi članovi ljudskega društva, koji su kadri svojom privredom brinuti so o svojo obznanak, misli društvo, da jo podpuno svađidno želju promitlovanje našega vladaru, pristupajuć ke oživotvorenju zavoda za gluhonemlo. Ili. Prinos utomeljoitlja jest naj-malje 50 for. Jednom sa svagda, a prinos članova podjornika 4 for. na godlno.

Uđiljelstvo sežanekoga kotara poslalo nam jo poziv na svađidnost, koju pripravijo u Beču u listolu „pri troh krunah“ dne 18. t. m. u proslavu četirodesetgodinjeo vladajuć Njog. Vel. cesara i kralja Frana Josipa I. Program svađidnosti jest sliedoi: 1. Ant. Hribar; 2. Čestaru Frana Josipa I.; svađidna kantata; 3. Svečani govor; 4. Ant. Invidrih; 5. Jadransko morje; zbor; 4. Šim. Gregorić; 6. Pozdrav cesaru Frana Josipu I.; doklamanje; 6. Fran Mayer; 7. „Hleša gozdn“; oklat; 8. Hrabroslav Volrić; 9. Vesela družba; nješoviti zbor; 7. J. Alačvov; 10. „Evo ur doktor“; veseloga zabava u jednom šlu; 8. Ploa i slobodna zabava. Kod plesa i medju pojednimli tođkani avira izvatna orchester-glasina. Početak tečaj od 8. entj na vodor. Ulaznica 60 nř. za osobu. Čist dohodak namijenjen jo za nabavu spomen knjižica za omahidni svih škola u kotaru.

Akademičke društvo „Hrvatska“ u Čestadu vadržalo jo sliedoeo šlanovo u odhor za zimski smotat školsko godlno 1887/88: za predjedoinika Ivana Bodnovicia, stud. juris; podpredjedoinika Štau Kurolića, stud. jur; jur; tajnika Ferdu bar. Gunića, stud. juris; bingajnika Ivana Petrića, stud. med.; knjižničnaru Frana Boutića, stud. med.; revizoru Karla Barlovića, stud. med. i Franju Vitušna, stud. med.

Knjižovna obznanu. Javljam ovim p. gg. koja su se predbrojili na „Povjest Venceljo“, da jo djelo dostikano i da ču ga razasijati čim mi je tiokare stiglo. Molim se toga, da mi p. n. gg. predbrojnitel izvole poslati i for. 50 nř. za knjigu, e 10 nř. za poštarino, kako bi odprema bila novj jednostavnija, a njima joviitja. Ona p. n. gg. koja su se predplatila, ali mi nisu poslala poštarino, dobiti će knjigu na svojo trošak, a ona opot, koja ne plato knjige i poštarino unapried, dobiti će knjigu na svojo trošak poš. pouzdom.

U Osieku dne 7. novembra 1888.
Prof. Ivan Rabar.

„Vienac“ broj 45. XX. godišta izasao jo sa sliedoiim sadržajom: „Na grobu Andrije Paizovića“, spjevao Aug. Harambaić. U registraturi“, razmca. „Nicašim“, crtica iz života od J. Davčića. „Pri-poviedka o ludom Ivanu u Njegovoj braći“

od L. Tolstuga, iz ruskoga prevoo Z. Gojtan. „Sokrat“, napisaao O. Čantu prevoo Fr. Mikulić. „Uzgoj srea proma De Amielsovoj knjizi „Cuore“, prioblo Josip Prigl. Listak. Slika: Pan Twardowski doziva kraljicu Barbaru.

„Vijona a c“ izlazi svake subote. — Člona mu je na četvrt godlno i for. 75 nř. — Svi brojovi od početka godlno mogu se dobiti.

Književnost.

„Pisanička djela fra Grgo Martića.“ Izdavalotja: Milana Mrzović; Sarajovo 1888; tisak i naklada tiskarno „Bosansko Pošto“; člona svozku 30 nř. Ovih dana izasao jo 7 svozakog djela, koje jo vriedno, da obdu pozornost probudi, jer jo koll glode sadržajn, tolli gledo tiska i vnanjekog izgleda svađidno izdanje, koje do sigurno avo svađidnoje sliedog hrvatskog pjesnika u najvećoj mjeri svađidilji. Da snda izdat je vodi dlo „Osvetnik“, a snda do bitli ovi svađidni; sliedit će ostala djela volikog hrvatskog pjesnika, koji se podjednim pravom narodnim svati možo, a medju ovim bit do takodfor mnogih, koja nisu još ukalada bila štampana i izdaha.

„Koroćkih bukve“ slovenskomu ljudstvu v pouku iz kratok izas, isasao jo za nam bljnja iugolotno pripisano svezko 6, 10, i 11. Člona svezak joat 10 nř. Dobitja: na kad plesa g. Filipa Hadorlapnerjova u Celovcu.

Luđiljaci brojevi

	ano 10. novembra
Dođ	0 02 13 27 28
Čistlno	63 21 22 25 23
	dne 11. novembra
Brevo	00 18 73 38 19
Imatruak	8 57 3 31 33

Želudno uznomitruju mnogobrojno bolii, a ništa se ne pojavljuje češće nego upopreznost kod ljudi i pića; tu prouzročona pomodnošću zauzma često puhih ozbiljan značaj i izvrgnu so u izuzk bolosti. Da so tomu produrivato, mora se odmah u početku ovačkovih pomodnošća probavo takovo sredstvo upotriobiti, kojog jo zadnja ovo nepovolnost odatraniti. Ovakovo sredstvo jest „dra. Koso životni balzama“ iz ljokarno B. Fragnera u Pragu s 20b — III., koje jo postalo obljubljanim kućnim sredstvom. Dobijo se u svih ljokarnah austro-ugarske monarhije.

Javna zahvala.

Svoj p. n. gospodi, koja izvolio izkazati pahlidnju pođnat namom milommu A. t. o. n. u popravit dne 8. t. m. njegovu sramno ostanke do hladnoga gruba, ili na drugi kol način dlielao a nuzi tožku bol, koja nas si tolika gubitak snaila, izišedno ovim javno najskroniju zahvalnost.

Volosko, 9. novembra 1888.
Obitelj Stanger.

Zahvala.

Rodbilni, prijateljom, znaneom i suojodom, koji su prisiođili prigodom kratkog ali tekož bolovanja našega nezoboravnoga Dragutina, i koji u njegovu mrtvo ostanke aprovoli na viedni pođinak, svađidno so zahvaljuju razoviljeni roditelji

Mihotići, 13. novembra 1888.
Anton i Zana Spinić.

Natječaj.

Na tomolju odluko obidneko zastupstvom od 5. novembra 1888. raspisuje so ovim natječaj za mjesto ljodnika mjestno obidno Kastav sa godišnjim pladom i puaštelom od forinhih 1200, izplatiliv u mjesečnim antecipatnih obroci. Molitolji imaju svojo obrazlozveno molbo podnosti najdaljo do zadnjeg novembra 1888. ovomu glavaratvu i dokazati austrijsko državjanstvo. pravo obaviljena ljodničko prakso i poznanje hrvatskog jezika u govoru i pismu. — Na upit moliteljah poslati će so popis uvjetah ovo sluzbo.

Glasavstvo obidno
Kastav (u Istri). 6. novembra 1888.
Munić v. r. glavar.

* Kako i smi? I Op. Ured.
** Ugladala Jo. Op. Ured

